

Amerikanci so presekali nemško linijo

NEMŠKA LINIJA NAD RIMOM ZLOMLJENA

**Ameriške čete so zdrobile
nemško silo, ki je prišla
z ruske fronte**

RIM, 12. junija. — Nemci se še vedno umikajo in so danes organizirali novo obrambno linijo med jezerom Bolsena in Tirenkim morjem, toda ameriške čete, ki prodirajo severno od Rima, so jo brez odlašanja zdrobile.

V teku zadnjih 24 ur so ameriške čete zavzele več sovražnih trdnjavskih pozicij, ubile 100 Nemcev in vzele 100 ujetnikov.

Ujetniki z ruske fronte

Nemška obrambna linija je bila mnogo bolj površno zgrajena kot pa so bile linije, ki so jih zavezniške sile morale zdrobiti južno od Rima.

Danes so bili Amerikanci v boju s 162. nemško divizijo, ki jo je Hitler poklical z ruske fronte. Med ujetniki so bili tudi nekateri Mongolci in vojaki iz Turkstanije, ki so povedali, da so jih Nemci po zajetju pri Stalingradu prisilili v nemško armado. Ta nemška divizija je bila danes od Amerikancev za praktične svrhe uničena.

**Ruska ofenziva na Finskem
gre dalje**

LONDON, 12. junija. — Ruska ofenziva na finski fronti je danes napredovala na vseh sektorjih. Rdeča vojska je vrgla proti Fincem močno silo tankov in zavzela mesto Raivola, ki leži 40 milj od Vipurija, ki je drugo največje finsko mesto.

Vsa znamenja kažejo, da je ruska ofenziva naperjena proti glavnemu mestu Helsinku.

**Nov grob
JAKOB TISOVEC**

Po pet-mesečni bolezni je umrl na svojem domu Jakob Tisovec, poznani prodajalec zemljišč, stanujoč na 1366 Marquette Ave. Star je bil 60 let in doma iz vasi Straže pri Novem mestu, odkoder je prišel v Cleveland pred 42. leti. Zapuščala žalujajo soprogo Mary, štiri sinove Cpl. Jacka, Freda, Alberta in Donalda ter hčer Lilian, v Detroit, Mich., pa polbrata John Raubar. Pogreb se bo vršil v petek ob 9. uri zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. in E. 41 St. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v sredo opoldne, ker bo prišel na pogreb sin Cpl. Jack iz Texasa. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, preostaliim sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

ZAROKA

Mr. in Mrs. Anton Mackovich, 1208 E. 169 St., naznanjata, da sta se zaročila njih hčerka Irene, in Marvin Rossa, S 1/c, sin Mrs. Angele Rossa, 814 E. 156 St. Marvin se sedaj nahaja doma na dopustu za šest dni, nakar se zopet povrne na službeno mesto v Rhode Island. Naše čestitke!

BULETINI

BRITSKA ZRAČNA SILA BOMBARDIRALA KOELN

LONDON, 13. junija. — Britska zračna sila je danes vprizorila napad na Koeln, potem ko je tekom dneva zavezniška zračna sila napravila 10,000 poletov na nemške postojanke v Franciji.

KRITIČEN POLOŽAJ KITAJSKE VOJSKE

Poročila s kitajske fronte javljajo, da postaja položaj tamkaj jako kritičen. Japonci so podvzeli veliko ofenzivo, ki utegne odločiti usodo vse vzhodne Kitajske. Zadnje vesti pravijo, da so Japonci skoro obkrožili mesto Changshaj in podvzeli novo ofenzivo severno od Cantona.

IZ PEARL HARBORJA V FRANCIJO

LONDON, 13. junija. — Ameriški bojni ladji "Texas" in "Nevada", ki sta se nahajali v Pearl Harborju, ko so Japonci vprizorili zavratni napad na Zed. države, so danes obstreljevali nemške postojanke v Normandiji.

TOVARNE SE SELJO NA FRONTO

BALTIMORE, 12. junija. — Poročilo iz Londona javlja, da se je več londonskih tovarn začelo devati na kose in vlagati v zaboje za preselitev v ozadju fronte v Franciji.

GEN. WEYGAND BIL BAJE OBSTRELJEN

LONDON, 12. junija. — Neke vest iz Zuricha javlja, da je gen. Maxime Weygand, bivši vrhovni poveljnik francoske armade, ki je bil glasom zadnjih vestí interniran v nekem hotelu na Tirolskem, poskusil zbežati in da je bil obstreljen.

STAVKA USTAVILA PRODUKCIJO TANKOV

DETROIT, 12. junija. — Produkcija tankov za rabo na kopnem in na morju je bila danes ustavljena, ko je prenehalo z delom 3,000 delavcev pri Paige Motor Co., ki so se pridružili stavki 30 voznikov tovornih avtov.

JAPONCI PRIČAKUJEJO AMERISKO OFENZIVO

Radio Tokio je včeraj poročal prebivalstvu, da bodo Zedinjene države najbrže v kratkem začele veliko ofenzivo na Pacifiku v zvezi z operacijami v Evropi.

JUSTIČNI DEPARTMENT PODVZEL KORAKE, DA SE UKINE PROPAGANDA ZA MIHAJLOVIČA

WASHINGTON, 8. junija. — Federalni justični department je podvzel korake, da se jugoslovanski delegat pri Združenih narodih briše s prednostne liste Združenih narodov in sicer zato, da prenehajo privilegiji za propagando o Mihajloviču, ki jo omenjeni delegat razširja.

Zvezni pravdnik Mr. Francis Biddle je v pismu državnemu tajniku Hull-u priporočil omejenjo odredbo, ker zakon zahteva očebrenje državnega departamenta, predno se delegati postavijo na listo, ali pa brišejo z nje.

Tozadevni delegat je Miloje Sokić, ki je že dobil povelje, da mora odstraniti s svojega bulletina napis, ki se nanaša na dej-

De Gaulle vztraja, da francoski narod stoji za njim

WASHINGTON, 7. junija. — Iz urada francoskega komiteja v Washingtonu se poroča, da je administracija v Franciji po osvoboditvi edini problem, o katerem mora De Gaulle razpravljati s ministrskim predsednikom Churchillom.

"De Gaullova začasna vlada je edina možnost v Franciji. Mi vemo zagotovo, da je vsak, ki ima kaj vpliva v politiki ali pa vojni v Franciji, z nami," je izjavil zastopnik komiteja.

"Mi se smatramo za začasno vlado, za kar imamo tehtne razloge. Vsi, ki zbežijo iz Francije s pomočjo podtalnega gibanja, potrjujejo svojo pripadnost De Gaullu. Francoska vlada mora nadaljevati svoj obstoj, kajti mi smo nadaljevanje francoske vlade od časa premirja.

"Ni važno, če zavezniški priznavajo provizorično vlado ali ne, samo, da ne ovirajo delovanja te vlade. Že dolgo je tega, kar so razpravljali o osvoboditvi Francije z vojaškega stališča. Civilna administracija je edino odprto vprašanje, o katerem general De Gaulle sedaj razpravlja v Londonu. Ker smo močni smo sigurni administrativne moči na osvobojenem francoskem teritoriju."

Francoski gerilci so dosedaj mogli nuditi malo pomoči zaveznikom v Normandiji, to pa zato, ker je bila to prepovedana zona, s katero so naciji preganili civiliste najmanj 12 milj globoko v zaledje. S zavezniškim prodiranjem bolj globoko o ozemlje bodo pa francoski gerilci postali važen faktor v prekinjenju nacijskih komunikacij.

V francoskem glavnem stanu se izjavlja, da so zavezniški v stalnem stiku s Francozi, ki čakajo pripravljeni za borbo in osvoboditev Francije.

NOVA DRŽAVLJANKA

Pred kratkim je postala ameriška državljanka Mrs. Josephine Nosse Janežič, stanujoča na 21320 Westport Ave. Ob tej priliki je darovala \$5.00 podružnici št. 39 SANS, za kar se ji odobro lepo zahvaljuje.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znank!

7 milijonov čevljev se proda brez znamk

WASHINGTON, 12. junija. — OPA urad je danes naznanil, da se bo v kratkem dalo na prodaj sedem milijonov parov čevljev, za katere se ne bo zahtevalo racijskih znamk. So to čevlji, ki jih imajo prodajalne v zalogi že dalj časa in jih pod racijskim sistemom ne morejo spraviti v promet. Prodaja teh čevljev, med katerimi so moški in ženski čevlji gotove vrste vseh velikosti, tudi otroški čevlji, se bo vršila od 10. do 29. julija.

Vesti iz življenja ame- riških Slovencev

Superior, Wyo. — Za poškodnami, katere je dobil pri delu v rovu, je umrl Avgust Oblak, član SNPJ. Rojen je bil v Zagorju ob Savi. V Franklinu, Kans., zapušča starše, ženo, sina in hčer ter več drugih sorodnikov.

Taylorville, Ill. — Družina Jacka Brancela je bila obveščena, da se pogreša njen sin Jack v Italiji od 15. maja. Upanje je, da še živi.

Buenos Aires, Argentina. — Umrla je Marija Kukanja, dekleško ime Furlan, stara 37 let in doma iz Malega dola pri Kamnu. Bolna je bila dolgo časa. Zapušča moža.

V Vicente Lopezu je naglo umrla Efra Krševan. Podvrčel se je morala operaciji, katere pa ni prestala. Zapušča moža in dve hčerki.

Po dolgi bolezni je umrl Jože Čuk, star 39 let in doma iz Predgrize pri Idriji na Notranjskem. Zapušča ženo in dva sinčka.

V sanatoriju Doyen se nahaja rojak Anton Terpin, stavbinski delovodja. Dobil je težke poškodbe, ko je padel iz visoci- ne na tla pri pregledovanju neke stavbe. Doma je iz Steverjane pri Gorici na Primorskem.

Walsenburg, Colo. — Vladimír Chavka in njegova žena sta dobila poročilo od vojnega departamenta, da je bil njun sin Pete ubit v bitki z Japonci ne- kje na Pacifiku. Star je bil 25 let in član SNPJ. Poleg staršev zapušča enega brata in dve sestri. — Nedavno je umrl Frank Vodenik, star 68 let in rojen nekje na Spodnjem Stajerskem. Zapušča ženo.

**Naši
fant je-vojaki**

Včeraj je prišel na dopust za dva tedna Pfc. Frank Ceperlo, sin Mrs. Pauline Ceperlo, 827 E. 93 St. Prišel je z Camp Carson, Colo. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

Victor Tomsic S 2/c, sin Mr. in Mrs. Louis in Margaret Omsic, 881 E. 237 St., Euclid, O., je bil premeščen in prijatelji mu sedaj lahko pišejo na sledeči naslov: Victor Tomsic S 2/c, U.S.S. Whitman D.E. 24, c/o Fleet Postoffice, San Francisco, Calif.

Saržent D. F. Collins, iz Brigh-
tona, Mass., kaže magnetično mi-
no, ki se jo je našlo na Anzio te-
renu. Zgornja mina pokvari za-
reze na tankih, spodnja pa po-
tegne nase jeklene kose.

Premijer Churchill in gen. Eisenhower obiskala Francijo

ZA VEZNIŠKA EKSPEDI-
CIJSKA SILA V FRANCIIJ
12. junija. — Ministrski pred-
sednik Churchill je danes prvič izza 13. junija 1940 stopil na francosko zemljo. Turo skozi ozemlje, ki ga držijo ameriške čete, je napravil danes tudi gen. Eisenhower, s katerim so se nahajali gen. Marshall, gen. Arnold in admiral King, ki so pred dnevi dospeli v London.

Na turi osvobojenega francoskega ozemlja sta Churchill in premijer Južno-afriške unije, in gen. Brook, šef britskega generalnega štaba.

Premier se je zadnjič nahajal tam v dnevi, ko se je Francija rušila pod udarci zmagovalne nemške vojske. Takrat je napravil dramatičen polet v Francijo in zaman prosil francoske voditelje, da premestijo sedež vlade v Alžir in od tam nadaljujejo z borbo proti Nemčiji.

To je bilo Churchillovo deveto prekomorsko potovanje, odkar je postal ministrski predsednik.

Ruski vojni veterani na delu v tovarnah

MOSKVA, 8. junija. (O. N. A.) — Po poročilu, ki ga je izdal komisariat za socialno skrbstvo, štiri in devetdeset odstotkov pohabljenih vojskih veteranov v U. S. S. R. dela.

To je tipično za Sovjetsko zvezo, da veterani, ki ne morejo več nositi orožja, delajo v tovarnah, žagarnah, železnicah, rudnikih in drugih industrijah, kjer postavljajo veterani nove rekorde.

Nek moskovski delavec, o katerem so pisali v "Trud", ki je glavno glasilo sovjetske delavske zveze, producira 300 in 350 odstotkov visoke kvote v svojem delu kot mehanik. Dvema delavcema pri strojnih žagah pripisujejo podvojeno kvoto; v Čeljabinsk okraju je dvojna in

Obalski pas v razdalji 60 milj je trdno v rokah zavezniških čet

VRHOVNI STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE
SILE, 13. junija. — Ameriški tanki in infanterija so včeraj udarili skozi center nemške linije v Normandiji in zasedli gozd Cerisy, 18 milj daleč od obale, potem ko so po vročih bojih vrgli Nemce iz trdnjavskega mesta Carentan.

Nadaljuje se ljuta borba, v kateri se Amerikanci bi-
jejo z Nemci samo 14 milj od važnega pristaniškega me-
sta Cherbourg.

NEMCI IMAJO V NORMANDIJI ČETRTO MILIJONO MOŽ

Glavni stan poroča, da feldmaršal gen. Erwin Rommel razpolaga v Normandiji s 14 do 15 divizijami, oziroma 250,000 možmi, ki so v akciji proti zavezniškim silam.

Komunikej št. 14, objavljen teden dni po pričetku invazije, pravi:

"Spojitev naših obrežnih mostišč je sedaj popolna, in obrežni pas v razdalji 60 milj je sedaj trdno v naših rokah. Njegova globočina se stalno veča."

Uradno naznanilo, ki je bilo objavljeno nekoliko pozneje, pa dostavlja: "Sovražnik ni sposoben organizirati svoje napadalne sile s toliko brzino kot se je pričakovalo."

10,000 NEMCEV UJETIH V PRVEM TEDNU INVAZIJE

Ob koncu prvega tedna invazije se nahaja v zavezniških rokah 10,000 nemških ujetnikov. Iz tozadevnega poročila, ki ga je objavil gen. Montgomery, ki je poveljnik zavezniških sil na kopnem, je razvidno, da se je med ujetniki in mrtvimi oisičenimi vojaki odkrilo tudi nekaj navadnih japonskih vojakov.

Kako so japonski vojaki prišli na to fronto, je zagonetka. Opozarja se, da je jasno, da se prizadeti Japonci niso nahajali z nemško armado kot opazovalci.

ZAVZETI GOZD JE SLUŽIL NEMCEM KOT SKLADIŠČE

Zavzetje gozda Cerisy od strani ameriških čet predstavlja najglobokejšo prodrtje zavezniških sil v notranjost Normandije, in postavlja naše sile v neposredno bližino važnega komunikacijskega centra St. Lo.

Nemci so zavzeti gozd rabili kot eno največjih skladišč municije in olja v zapadni Franciji. Bil je ponovno tarča napadov od strani britske in ameriške zračne sile v Angliji.

Glavni stan poroča, da je bil manjši napredek napravljen tudi vzhodno od Caena na britsko-kanadskem sektorju, ki se nahaja na levem krilu Amerikancev, in poročilo dostavlja, da so ameriške čete napredovale tudi v severni in zapadni smeri, v prizadevanju, da zapečatijo 800 kvadratnih milj obsegajočo ozemlje Normandije, vključivši Cherbourg.

1,400 AMERIŠKIH BOMBNIKOV PODPRLO INVAZIJSKO ARMADO

Tekom dneva je ameriška zračna sila v Angliji poslala nad Francijo 1,400 bombnikov, ki so razbijali komunikacije v francoskem zaledju. Bombardiranih je bilo 16 zrakoplovskih polj in šest železniških mostov.

Neko uradno poročilo pravi, da so Rommelove sile začele kazati prve znake pojemanja, toda k temu se dostavlja, da Nemci stalno sipljejo ojačenja na Cherbourški polotok in da se nacijski odpor proti Amerikancem pod Cherbourgom veča.

trojna kvota stalen rekord dveh je po izgubi noge v bitkah pri veteranov.

Upravitelj velike strojne in traktorske stanice v Kuibyševa okraju je veteran. Neka brigada, sestojajo iz samih veteranov na neki stanici, je pospešila svoj letni načrt skoro za petdeset odstotkov. Prejšnji upravitelj oddelka za rezanje blaga, je po izgubi noge v bitkah pri Stalino, potem ko je bil več mesecev v bolnišnici, se je vrnil v tovarno, in sedaj vežba nove delavce za rezanje blaga v tovarni za obleke. Po izjavi ženske predsednice delavske zveze te tovarne, več kot 30 pohabljenih presega svoje kvote produkcije.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

EVROPA PO INVAZIJI

Bert Wyler od Overseas News Agency pošilja iz Berna v Švici poročilo, datirano 8. junija, ki se glasi:

Poročila z bojišč, radijska poročila in komunikacije nevtralnih virov iz osištne Evrope, tvorijo kaj zanimivo sliko o invaziji ob koncu tretjega dneva.

V Višiju vlada zmešnjava, kjer se vodilni člani vlade niso prikazali od torka. Propagandni minister Philippe Henriet se je nenadoma pojavil v Berlinu, kjer je zagotovil novinarje in javnost, da je "Paris popolnoma miren."

Francosko prebivalstvo posluša De Gaullova povelja, da naj ostane disciplinirano. Držijo se tudi angleškega nasveta, da naj ostanejo proč od strateških centrov, kot so tovarne, železniške postaje, in cestna križišča.

V večini nemških tovarn za orožje v Franciji se je delo ustavilo. Nemške garnizije izgubljajo svoje vojake. Samo nekaj SS čet in pa navadno oblečeni vojaki so ostali. Glavni stan vlade maršala Petaina v Hotel du Parc je prazen, in domneva se, da se vlada spet seli v Bordeaux.

Milan je preveč trpel, da bi se njegovo prebivalstvo udeležilo splošnega veselja. Razen kakšne hitre razprodaje posebne izdaje Corriere Bella Sera, smatrajo Italijane tam za "mirne in udane v usodo."

Pač pa obhajajo slavnosti v partizanskih okrajih. Dvanaest ur po naznanilu invazije so partizanske formacije paradirale po ulicah z velikimi zastavami in tribarvnimi letaki, med srečnimi vzkliki prebivalstva.

Belgrajski univerzitetni študenti so korakali po ulicah z mnogobarnimi šopki rož, in splošno prevladuje mnenje, da ura obračuna ni več daleč.

Grčija je bila elektrizirana radi neosnovanega poročila, da so zavezniki izkrcali svoje čete pri Patras, na naj-severnejši točki Peloponeza. Nemci so v Grčiji nemudoma mobilizirali razpuščeno grško policijo, z grožnjo, da so grški policaji odgovorni s svojim življenjem za red.

Sofija je še vedno vznemirjena zaradi vladne krize, in ni še znano, katero pot bo ubral novi ministrski predsednik Ivan Bagrianov. Ker je tritret bolgarske prestolnice razdejane, je prebivalstvo v potrebi za hrano nezmožno pokazati veselje. Ni prav nič verjetno, da bi se zavezniki izkrcali v Grčiji, ker nihče ne verjame, da bo Bolgarija zmožna obdržati ozemlja, ki jih je ugrabila Grčiji.

V Bukarešti nosijo ženske rdeče, bele in modre cvetlice, kar silno jezi nemške oficirje, in mnoge gizdavo govore v francoščini. Kralj Mihael je sprejel kmečkega voditelja Julio Maniu, in ga vprašal, pod kakšnimi pogoji bi bil pripravljen sestaviti novo vlado. Maršal Ion Antonescu je v romunski prestolnici, kar je nasprotno govoric, da je zbežal v Turčijo.

Prava slika Madžarske se prav nič ne sklada s telegramom, ki ga je poslal Hitlerju ministrski predsednik Doeme Sztojay, v katerem mu zagotavlja, da cela Madžarska goreče želi nemškega uspeha. Nikdar še ni bilo v Budapešti toliko veselih obrazov, ko sedaj, odkar se je pričela invazija. Cela Madžarska je prepričana, da bo Nemčija zlomljena pred zimo, in z zlobnim veseljem opozarja budapeška javnost nemške vojake na invazijo s tem, da citira Hitlerjevo prorokovanje, "da se mora so-vražnik smatrati za srečnega, če lahko ostane na kontinentu devet ur."

Iz partizanskega tiska

Naslednji članek je izšel v partizanskem časopisu "Nova Jugoslavija," 20. aprila 1944. Avtor je Rade Pribičević, član Začasne Vlade Jugoslavije.

NAŠA NARODNO - OSVOBODILNA BORBA IN FEDERATIVNA UREDITEV

Nacionalno vprašanje in njegova rešitev je povezano najtesneje z borbo protihitlerjevske koalicije po eni strani, in z borbo naših narodov samih po drugi strani.

Hitlerjev pangermanizem in imperializem, osnovan na teoriji rasne superiornosti nordijske, ali bolje rečeno — germanske rase — je imel za cilj, da nemški narod, kot vladajoči, podjarmi celo Evropo, in preko nje cel svet. Ponižanje podjarmljenih narodov na stopnjo kolonialnih sužnjev, katerih dolžnost ni bila, da dajo surovine in delavsko moč nemški industriji in nemški trgovini sploh; koloniziranje najrodovitnejših pokrajin v Evropi, v prvi vrsti Ukrajine, in iztrebljanje njihovega prebivalstva; zatiranje vsake svobode (misli, prepričanja, itd.) in vseh kulturnih vrednosti; ječe in vešala, strupesti plini in Katinske šume — to je bila temna perspektiva Hitlerjeve vlade in njegovega "novega evropskega reda."

Opogumljen z lahkimi zmaganji v Evropi, je Hitler z napadom na SSSR naletel na krepko verigo svobodnih in srečnih narodov. Krepi odpor Sov. Saveza je bil temelj stvarjenja in okrepitev protihitlerjevske koalicije med Anglijo, Ameriko in SSSR, ki je navdala zaslužene narode z vero v svobodo in bolj-šo bodočnost.

Veliki uspehi zaveznikov, uspehi Rdeče armade, katere ogromne zmage pomenijo preokret v celi tej vojni, so dovedli do velikih politično-diplomatskih odločitev, ki so dosegle višek na konferencah v Moskvi in Teheranu. Na teh konferencah ni bil samo določen rok in obseg operacij zaveznikov vzhoda, juga in zapada, ni bilo samo odločeno, da se kaznujejo vsi vojni zločinci, temveč so bile podrtane in povdarjene prejšnje izjave, da bodo narodi sami odločevali o svoji usodi in da bodo sami urejevali svoje notranje zadeve, kar hitro bodo razbite nade fašističnih osvajačev v možnost razdvojitve ali celo razpada zveze svobodoljubnih narodov.

Zaključki Moskvske in Teheranske konference, so našli močan odmev v srcih vseh podjarmljenih narodov, velikih in malih, ki so padli v Hitlerjevo robstvo po izdaji upravnikov in petokoloncev. Naši narodi, ki so se skozi tri leta nadčloveških naporov in trpljenja, zedinili in ustvarili nepremagljivo silo in sami osvobodili večji del svoje domovine, so te zaključke pozdravili posebnim toplom. Oni nam jamčijo, da bodo plodove te ogromne borbe in zmage uživali samo naši narodi in nikdo drugi.

Zato v naši narodno-osvobodilni borbi ne gre samo za uničenje fašizma. Ona je osnova za resnično osvobodjenje, za enakopravnost in srečno življenje narodov v Jugoslaviji.

Več narodov v isti državi more živeti samo s silo ali pa po svobodni volji.

Stara Jugoslavija je bila primer nasilnega združevanja narodov. Akoravno so naši narodi skozi mnoga leta, bolj ali manj glasno, poskušali, da se združijo v eno državo, vendar niti eden njih, niti srbski, na katerega je velikosrbska hegemonistična klika hotela odložiti odgovornost za nacionalno in socialno ugnjet-

vanje, ni hotel take države, kakršna je bila stara Jugoslavija.

Vlada je bila centralistična in centralizem znači v državi z več narodi nasilno vladati. Ako vlada en narod in se v njegovem imenu vrši ugnjetevanje drugih, tedaj tudi "gosposdujoči" narod nujno gubi svobodo, po znanem načelu, da narod, ki gazi druge, ne more biti sam svoboden. Vrh tega so pri nas, v imenu srbskega naroda in po lažni postavki troedinega naroda, s pomočjo raznih reakcionarnih strank, stranci in reakcionarnih pomagačev iz drugih narodov, — velikosrbski hegemonisti brezobzirno ostvarjali svoje ozke in sebične interese, tako, da so se naši narodi skoraj izenačili v sužnosti in utonili v mraku tiranstva in brezpravnosti kraljevske vojne diktature.

Upravniki in petokolonce stare Jugoslavije so široko odprli vrata fašističnim eksponentom in 25. marca 1941 pristopili k Trojnemu paktu, ker so v fašizmu in mednarodni reakciji videli prihodno zavezništvo proti svojim rodnim narodom. Zato je logično (kot nadaljevanje 20 letne protinacionalne politike), da v tej triletni titanski borbi naših narodov za življenje in svobodo, niso stali na strani naroda, nego na strani okupatorja in sicer preko obeh svojih predstavnikov, — Nedića in Mihaelovića.

Dvajsetedni marc 1941 je izrazil narodnega ogorčenja in borbenosti in značilno usodno odločitev naših narodov, da gredo v končni veliki boj za svobodo in neodvisnost.

Borbeni zalet naših narodov, izpodjeden v dvajsetletni tiraniji, je bil umčen vsled panike in neodgovornosti vlade in izdaje generalov, in tako je naša domovina padla v nekoliko dneh, ne premagana, temveč izdana in prevarana.

Vodeni od komunistične stranke, se naši narodi rešijo pred iztrebljenjem z uporom in upor je rešitev za Srbe v Paveličevem pašaluku, ker bi bili sicer uničeni do poslednjega. Naši narodi ustvarijo novo armado, nov tip vojske, zgrajen na principu prostovoljne mobilizacije in opreme, na principu oboroževanja s plenom, vzetim sovražniku. Zgodovina bo zabeležila junaštva in trpljenje naše vojske kot eno naj-silnejših izrazov ljudskega duha in ljudske volje ne samo v naši, temveč v svetovni zgodovini. Največji uspeh naše borbe niso toliko razsežna osvobodjenja, proboja, kakor borbeno bratstvo in edinstvo naših narodov kot osnova nove Jugoslavije. Prevedena v politični jezik, so ta ostvarjanja naša izraz v zgodovinskih odločbah drugega zasedanja AVNOJA o tvorbi demokratske in federativne Jugoslavije. To je naš največji politični uspeh in novo silno orožje v borbi do popolnega osvobodjenja.

Zivljenje večjih narodov v eni državni enoti, na temelju svobodnega združenja, je mogoče samo na federativni podlagi, ker v taki enoti vsak narod odločuje o svojih posebnih zadevah in interesih v svoji ožji edini, a vsi skupaj skrbijo in pomagajo reševati skupne zadeve.

Vsak narod v eni federativni edini je svoboden in more urejevati svoje zadeve sam, v kolikor ne presežejo delokroga celote; kot del celote pa se mora podrediti njej, ker je interes celote važnejši od interesa posebne edine in ker, koncem koncev, interes celine pomeni tudi interes dela.

Z druge strani, blagostanje enote omogoča svoboden razvoj in interes vseh delov skupaj.

Zato predstavlja federacija

ravnotežje med svobodo in sigurnostjo. Pravzaprav ona ne pomeni samo identičnosti interesa poedinega naroda in njegove federativne edince, nego identičnost interesa vseh narodov skupaj in cele zvezne državne enote.

Federativno načelo predstavlja najbolj demokratično načelo, ker ima vsaki narod posebne organe zakonodajne in izvršne oblasti za svoja posebna vprašanja, a skupne organe za splošne zadeve enote. Pri tem je izključeno majoriziranje in ugnjetevanje.

Z veliko oktobersko revolucijo je zmagnalo v bivši Rusiji federativno načelo in ostvarjen je bil SSSR. Bilo je proglašeno načelo samouprave do odcepljenja, a nihče se ni odcepil, temveč žive vsi v svobodni enoti, ki jo čuvajo kot punčico svojega očesa, dajajoč sijajen vzgled, celemu svetu, kako more 200 narodov živeti v eni državi kakor v družini.

Medtem, ko je bila carska Rusija ječa, ki je zavarjala po kamnu in plesnobi, je SSSR velika in lepa hiša, polna zraka in luči, v kateri ima vsakdo svoj dom in vsi so pod isto streho. Pri Anglosakih je izvedeno načelo federativne organizacije države in načelo samouprave sicer na drugačni osnovi, vendar pa se imajo večinoma tej zahvaliti za svoja velika kulturno-politična ostvarjanja.

Po federativni ureditvi bi prišli Srbi na Hrvaškem in hrvaško federativno edinico. Vprašanje nastane, kakšen bo njihov položaj. Ni dvoma, da bodo enakopravni. Delo upora in osvobodilne borbe je skupno delo Srbov, Hrvatov in vseh naših narodov.

Drug brez drugega ne bi bili mogli doseči ničesar, a vsi skupaj so ustvarili čuda. Skupna borba, dragocena prelita kri in svetli grobovi te svete vojne za domovino so preželi naše narode z globokim prepričanjem, da jih je rešilo samo edinstvo in da jih bo tudi vzdržalo. Demokratsko-federativne institucije federativne Jugoslavije bodo dale enakopravnost tudi neslovanskim manjšinam, kako ne bi zagotovil enakih pravic Srbu na Hrvaškem ali pa Hrvatju — Bunjevcu v Vojvodini. Nad vsemi federativnimi edinicami bo čul duh enote, a ona bo, kakor dobra mati, budno pazila, da bodo vsi njeni narodi živeli v ljubezni, pazili drug na drugega in si pomagali, ker je to pogoj sreče in napredka cele enote. Naposled bodo naši narodi stopili na široko pot znanja in blagostanja in baklja prosvete bo žarko obsijala tudi temne kote, v katerih bi se še mogle skrivati sence preteklosti in nerazumevanja.

Naša narodno - osvobodilna borba je rešila naše narode od smrti, prekalila in zjeklenila je njihov duh, zllila vse rečice v korito močne reke, na katere gladni gladi, razsvetljena z žarki sonca plove slava galeja naših narodov — proti zmagi, bodočnosti in sreči...

Ce ne bi bilo narodno osvobodilne borbe, nas bi okupator s pomočjo naših izdajalcev uničil in bi mi sedaj obstreljevali drug drugega, v največje zadovoljstvo hitlerjevskih osvajačev, in bi ne mogli pokazati svetu ničesar drugega. To bi bilo strašno, in tudi naša usoda ne bi nikogar ganila.

Ali po zaslugi naše narodno osvobodilne borbe in naše vojske, so naši narodi kakor simbol junaštva in kreativne volje. Ne samo da oni branijo in gradijo svoj dom, ampak tudi prinašajo svoj dar na oltar svobode in sreče človečanstva. In veličina naroda ne stremi samo za tem kolikor so naredili za sebe, ampak kolikor so doprinesla za svobodo in napredek človečanstva.

Rade Pribičević.

IZ VZHODNE IN JUŽNE EVROPE

Iz poročil, ki nam jih dostavlja Urad za vojne informacije v Washingtonu so v naslednjem navedeni nekateri izčrpi o razvojih v vzhodni in južni Evropi:

Nacijski korespondent za jadransko okrožje poroča agenciji Transocean, da so nemške sile v dotičnem okrožju ovirane vsled navzočnosti zavezniških čet na številnih otokih ob dalmatinski obali.

Po izjavah švedskega lista Aftontidningen so nemške priprave za obrambo Balkana močno ovirane po strahovitih učinkih zavezniških letalskih napadov. Sofija, glavno mesto Bolgarije, je bilo skoro do tal porušeno in Bukarešta je označena za mrtvo mesto; celo Budimpešto so zavezniške letalske bombe močno poškodovale. Bolgarska univerza je bila premesčena iz Sofije v mesto Lovce.

Švedski list Aftontidningen poroča, da so Nemci in njihovi privesci zelo nervozni zaradi možnosti zavezniške invazije Balkana in da Nemci odpremljajo veliko število vojaštva in vojnega materiala v Rumunijo, Jugoslavijo in Grčijo. Bolgarska armada je popolnoma mobilizirana in Nemci so ji baje določili posebno vlogo za obrambo Balkana.

Zupan bolgarskega pristaniškega mesta Varne je pozval civilno prebivalstvo, da se umakne iz mesta. Pristaniške naprave Varne so prevzeli Nemci v upravo.

Odkar je Madžarska prešla pod popolno "protekcijo" Nemcev, je bilo tam ustanovljenih 29 koncentracijskih taborišč in vsa so prenatrpana s "sumljivimi" elementi. Nad 150 madžarskih listov in revij je bilo ukinjenih in osobju istih so bile odvzete vse možnosti eksistence. Mnogi vseučilišni profesorji in mnogi inštruktorji in učitelji so bili poslani v koncentracijske taborišča in mnogim nadaljnjim so bile odvzete njihove pozicije. Vse madžarske knjige, ki so jih spisali židovski pisatelji, se morajo oddati kot star papir papirnicam za predelavo: odškodnina je šest vinarjev za kilogram. To je povzeto iz poročil urada za vojne informacije v Washingtonu.

Major-general Vladimir Velebit, ki je načeloval vojaški misiji maršala Tita v Londonu, se je vrnil v Jugoslavijo, zelo zadovoljen z rezultati svojih razgovorov s Churchillom. Obljubljene so mu bile povečane vojne dobave za Jugoslovansko ljudsko osvobodilno armado in dosežen je bil sporazum glede oskrbe ranjenih partizanov. Ti-

tova trgovska mornarica bo igrala važno vlogo v prevozu potrebščin za partizane. Ta mornarica sestoji iz petnajstih parnikov in škunarjev. Ti parniki so prvič dospeli v London 23. maja. Parnik Senga je priplul v pristanišče pod jugoslovansko zastavo s Titovo zvezdo. Njegov kapitan Stojan Vukša je bil iskreno pozdravljen.

General Dušan Simović, junak antifašističnega prevrata v Beogradu v marcu 1941, je sestavil delovni poslovnik za Jugoslavijo, sestojč iz 32 točk. Načrt je bil oddan maršalu Titu v pregled. Značilno je, da ta načrt ne omenja kraljevine, ampak naglašja, da mora biti volja naroda najvišji zakon. Načrt predvideva tri dobe v jugoslovanski obnovi. V prvi dobi se bo nadaljevala osvobodilna vojna in krivice napram patriotom morajo biti poravnane. Druga doba bo prehodna doba, v kateri bodo vsi deli dežele osvobojeni in bodo odstranjeni vsi reakcionarni elementi, ki so odgovorni za jugoslovansko nesrečo. Tretja doba bo organiziranje mira v soglasju s potrebami naroda, pod vlado, ki bo nadzirana od ljudstva in ki si bo prizadevala izvesti najboljše socialne reforme. (Gor-nja poročila so povzeta iz Overseas News Agency.)

Društvo Sv. Ane, št. 4 S. D. Z.

Predsednica, Julija Brezovar, 1173 E. 60 St.; podpredsednica, Jennie Stanonik; tajnica, Mary Bradač, 1153 E. 167 St.; zapisničarka, Genovefa Zupan; blagajničarka, Josephine Oražem, 6326 Carl Ave.; rediteljica, Mary Pristov; nadzornice, Anna Erbežnik, Jennie Suvak, Rose L. Eršte. Društveni zdravniki: vsi slovenski zdravniki v Clevelandu in bližnji okolici. Društvene seje so vsako drugo sredo v mesecu. Začetek ob 8. uri zvečer v Slov. nar. domu, 6417 St. Clair Ave., soba št. 1.

SEZNAM

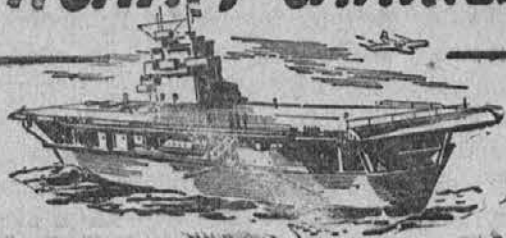
S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI
★
MASCOTE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju
★
KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani
★
SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremo
★
KOSITERNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih
na pristojna mesta za pobiranje
★
Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

"Himmel! Kako strašne sanje — pokopan sem bil pod velikanskim kupom ameriških vojnih bondov!"

"HIMMEL! WAS FÜR EIN HORRIBLE DREAM - I WAS BURIED UNDER FIVE LAYERS OF AMERICAN WAR BONDS!"

Buy Your Share in "Our" AIRCRAFT CARRIER

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

"Baldur je bil neumen, ko je hotel nocoj kljubovati jezeru. Dolgo časa bo ostal na dnu," je zagodrnjal mlajši Erik. Toda prestrašeno je umolknil, kajti nekje v zgornjem delu hiše je veter zaloputnil vrata.

"Povej učiteljici," je dejala Gertruda. Bila je lepa ženska z okroglimi očmi. Med večerjo je neprestano buljila v učiteljico. Zdal ji je kazal obraz zanimanje za nekaj drugega.

"Učiteljica je že tako ali tako ališala," je izpregovoril mladi Erik v neenakem naglasu islandskega narečja polnega samoglasnikov. "Menda je Garovim znano."

"Ne," je rekla Linda. "Nič nisem slišala."

"Jezero je pogoltnilo dva od naših družine, mojega brata Gislija, pa zaročenca moje sestre Alteje. Bila sta si prijatelja in sta se sporekla. Sprta sta odveslala vsak v svojem čolnu na jezero. Nastal je vihar in jezero ju je požrlo. Se do danes nismo našli nobenega od njiju; niti najmanjšega sledu. Dokler je tako, ne dovolimo nikomur loviti rib v jezeru. Kaleb Gare pravi, da bo lovil. Mi pravimo, da ne bo. Nas je cela rodbina, gospodična Archer, velika rodbina. Nikoli ne dopustimo ribariti drugim tam, kjer sta pokopana naša sorodnika." Mladi Erik je z resnim glasom zaključil.

Veter in valovi so tulili ob obali. Linda je drgetala od strahu. "Ne, ne bodo mirovali, dokler ju ne najdemo," je potrdila starija Alteja. Njena nečakinja in neimenka sta mirno sedeli in upirali oči v tla.

Potem so prišle na vrsto zgodbe o nadnaravnih prigodah, priče in usodnih znamenjih ter neizgovornih, ki so bile zadele nesrečne ljudi. Veliki, koščati Ma-rija je pripovedoval slovesno o ponosu davnih Bjarnassonov na islandskem in o nesrečni usodi enega izmed njih, ki se je bil izneveril temu ponosu, tej veliki zaobljubi. Pripovedoval je, kako ga je zadelo prekletstvo očetov. Kako so mu bili dnevi neprestane muke, da je ponoči blaznel in mu niti smrt ni mogla prinesti počabe. Matijevo pripovedovanje je prevečevala tajna poezija, vzvi-

Only Fifteen
But In Majors

HAMILTON, OHIO — Fifteen-year-old Joseph Henry Nuxhall, who reports in June to the Cincinnati Reds, stands six feet, three inches and weighs 195 pounds. Young Nuxhall is a left-handed pitcher and is said to be one of the youngest, if not the youngest, players ever to join the majors. Fans — get out your data books.

ALI ŽELITE BITI SLOKA?

Vprašajte po VITA SLIM

2.50 velika skaltjica

Zaradi trganja (arthritis) obiščite Vita-min moža. Če ste neprestano utrjeni in zbiti, vam nudi high potency Vitamin D with B Complex olajšavo. Za 100 dni stane 2.50

VITAMIN STORES, Inc.

East 9th & Euclid — CH. 7069

šen ritem otožne romantike. Mož je živel dolgo časa v samotni in je spoznal, da obdaja slednjo dušo neka neizmerna praznота. Brezimne, neslutene podobe se premikajo po tistem samotnem svetu. Zategadelj je dobro, da udje slednje velike družine goji-jo čut vzajemnosti in odvrčajo od sebe nevarnosti in strahote tiste velike osamelosti.

Ko je šla učiteljica spat, se je vihar naposled polegel. Daleč za žvižgajočim vetrom pod velikimi žlebovi kamnitne hiše so doneli Lindi na ušesa zategli kriki divjih gosi. Njihovo vreščanje je bilo kakor tista neizmerna praznота vesoljstva . . . kakor veličastno iskanje po tej samoti — grozno večno vprašanje.

IV

Farma Thorvalda Thorvaldsona je ležala nekako na sredi med Garovim in Bjarnassonovim posestvom.

Thorvald je imel devet hčera, a nobenega sina. Zavoljo tega je bila njegova kmetija zanemarjen, raztrgan kos zemlje brez kakršnekoli vrednosti, ki je zgolj oviral častihlepnega Kaleb Gara, da ni mogel razširiti svojih pašnikov naprej proti zapadu. Thorvaldson je bil mnenja, da je že zgolj ta okoliščina vredna toliko ko samo zemljišče.

Vračajoč se od Bjarnassonovih proti domu se je Linda tukaj ustavila, da bi govorila z gospo Thorvaldsonovo o skalpu njenih mlajših hčerk. Namerala ji je čim nežneje obrazložiti to stvar.

S svojega sedeža na vozu v družbi Bjarnassonovih otrok je videla Linda gospo Thorvaldsonovo, ki se je mučila z živino na molžišču, videla je, kako so jo razposajene živali suvale in pehale, ko jih je poskušala ločiti. Linda je opazila tudi, da je ženska nosna.

Linda se nikakor ni mogla odločiti, da bi ji omenila zadevo z lasmi. Voščila je ženski dobro jutro in ji pomahala z roko. Nato je velela Andreju, naj zakrene z vozom nazaj na cesto. Sklenila je, da bo sama poskusila mazati skalpirane otroke s petrolejem.

Z ostrega slemena, odkoder si mogel videti križišče treh cest, držečih s severa, vzhoda in zapada, je opazila Linda jezdeca. Bil je gologlav, a klobuk mu je visel na glavičju sedla. Po njegovi obleki, obrisih dobro oblikovane glave in celo po načinu, kako je okobalil svojega konja, je Linda spoznala, da mora biti iz ozemlja onstran Nykerka, odkoder je tudi prijezdil. Sama ni vedela, čemu je občutila strah, da bi se srečali z njim, zato je velela Andreju popustiti vajete, da bi tujec pred njimi odjezdil s križišča. Andrej je zaustavil konja in Linda je videla, da jaše jezdec naprej, ne da bi jih bil opazil.

V

Mark Jordan se je smehljaj sam pri sebi, ko se je pomikal po cesti na indijanskem poniju, ki si ga je bil izposodil na postajališču, da bi ga ponesel na farmo Madžara Antona Klovacza. Njegove zelenkaste, ironične oči, ki so se mu lahko hipoma zastrle s sencó sanjavosti, so blodile po prahu pod seboj, kjer ni bilo ne duha ne sluha po kaki človeški stopinji. Potemtakem je bila cesta nedvomno ves dan brez pot-

Giant Bomb for Giant Plane

BLOCKBUSTERS ARE RAINING in unprecedented numbers on Nazi war production centers and on the great traffic arteries and munitions depots in Western Europe. By day come formations of American Fortresses and Liberators; by night come the heavy-load carrying British Lancasters and Halifaxes. This picture shows R.A.F. armorers on an English airfield bringing up an 8000-lb. bomb for loading into the Lancaster, waiting with its bomb doors open

Undergrounds Await "D-Day"

Courtesy THE STANDARD OIL CO. (OHIO)—22

While Hitler peers anxiously westward at Allied invasion forces, he knows that he has a tremendous "invasion" army already in his conquered lands—and even in his own Germany. This, as map shows, consists of various Underground movements, well-organized, well-trained and experienced in sabotage, who have long awaited the clarion call of D-Day to rise up and smite their oppressors. Jittery Nazis try to smoke them out by frequently rounding up and searching civilians, as shown in photo, below.

nikov, če ne prištevamo morda tem živeža išočih vrbcev. Res, idealna pokrajina, ki je zašel vanjo! Zdal je bil daleč od Arbutnota, njegove žene in njunih neločljivih prijateljev, ki bi bili od same samozavesti pustili celo sledove svojih stopinj na tlaku, če bi to kaj veljalo. Toda vendar — morda ni lepo od njega, da tako misli, saj tudi Arbutnot ni bil v vsakem oziru tak ničvrednež. Toda vsekakor je dražil živce človeku, ki je že tako in tako postajal občutljiv, kajti mož je gobeždal neprestano o umetnosti in bodočem mestu lepote. Bil je na svoj način dober stavbenik, toda neznošen osel. No, nič boljši stavbenik, vkljub svoji slavi in veljavi, kakor je Mark Jordan, če bi šlo za to. Hvala dobremu staremu doktorju Brisbanu, rešil se jih je vseh vsaj za pol leta! Našel je torej vendarle zdravnika, ki nekaj razume! Človeka, ki je znal povedati, česa je bilo treba človeški duši že mnogo prej, nego se je telo zateklo k zdravniku in ga prosilo pomoči.

"Moj Bog, kako krasno je to ozračje! Diši ko listje mladega bezga, ki smo ga v otroških letih vsrkali in si ga pritiskali na ustnice, ali kot gladko brestovo lubje, ki smo ga žvečili in si delali iz njega lepljive čike!" Spo-

je skočil s konja in stopil k zgoljenemu štorovju starega drevja. Ob vznožju enega izmed ožigov je rasla drobna gozdna vijolica, malone brez barve, in se naslanjala nanj, kakor da bi iskala zavetja. Mark jo je ogledoval, toda ni je hotel odtrgati, kakor je spočetka nameraval. Smejale se je samemu sebi zastran svoje usmiljenosti in je odkorakal nazaj h konju.

"Vsi počenjamo tako in se naslanjamo kakorkoli že na stare ožige," si je mislil. Nato se je radovedno in zelo primerno vprašal: "Kaj bi bilo z menoj, če bi mi oče in mati še živele?"

Ko je jezdil naprej, ga je obšlo čustvo osamelosti, tisto hladno čustvo, da človek ne pripada nikomur. Tako čustvo ga je že prevzelo kot dečka, ko je nekoč ponoči duhovnik ugasil luč. Bedeč je poslušal tedaj v postelji, kako mu bije dež na stekla v oknu. Mark se je nestrpno stre-

Don Winslow of the Navy

By Lt. Comdr. Frank Martinek

DON WINSLOW SAYS.

LET'S BUY 5TH WAR LOAN BONDS TO BOMB THE ENEMY, AND GIVE BALM TO OUR FIGHTING MEN!

SMASH THE AXIS

BUY WAR BONDS

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE. POKLICITE: ENdicott 0718

GOTOVINA ZA VAŠ AVTO!

NIČ ČAKANJA

Katerikoli model od leta 1932 do 1942

Broadway Pontiac Inc.

6876 BROADWAY MI. 4040

Odrpito ob večerih

Pomagali ste mu dati novo priložnost—s svojo rabljeno mastjo!

NJGOV AEROPLAN je v plamenih padel na tla, toda razprošljivi zgibi trdnega, zanesljivega nylona ga nesejo navzdol na varno. Vaše porabljene masčobe so važne za izdelovanje nylona za padala in ravno tako za izdelovanje razstreljiv, zdravil, mila in drugega vojnega materiala.

DOKLER DAJETE več rabljenih masčob za vojne potrebščine, boste zmanjšali potrebo vzeti sveže živilske masčobe . . . pomagajte, da ostanejo proste točki! Tako prihranite vsako dragoceno kapljo! Kadar je kana polna, jo nesite k svojemu mesarju in dobili boste dve brezplačni rdeči točki in 4c za vsak funt. Varčujte, dokler ne pride zmaga!

Odobreno po OPA, WFA in WFB. Plačala industrija

sel. Čas bi že bil, da bi se otresel teh klavernih občutkov, kajti bližal se je tridesetemu letu. Ozrl se je preko rame in opazil, da je solnce le še zlata pega ob robu nebesnega svoda. Nepremična sinjina se je plazila preko prerije namesto veličastne svetlobe, ki se je razlivala tam komaj nekaj trenutkov popred, žabe so pričele regljati v jarkih ob cesti in vrbovo lističje se je trudno povsesilo. Zdadci je Mark ustavil konja in prisluhnil. Dvignil je obraz proti nebu, da bi ujel čuden vris, ki je vršal nad njim kakor mogočen opominjevalen glas troblje, prevečajoč vso nebesno globino. "Divji gosi," je rekel sam pri sebi glasno. "Vreščijo tako, kakor da bi vedele nekaj o tem — o osamelosti."

TRETJE POGLAVJE

I

Neko jutro, ko je ozračje odmevalo od ptičjega petja, sta se odpeljala Ela in Martin v hosto po drva. Bilo je pred pričetkom

HIŠE NAPRODAJ

V slovenski naselbini v Collinwoodu imam na prodaj sledeče hiše:

Za eno družino, 6 sob, garage	\$5,800
Za eno družino, 7 sob, garage	5,700
Za dve družini, 10 sob, 2 car garage	6,700
Za dve družini, 10 sob, pri Boulevardu	9,800
Skoraj nova bungalow hiša v Euclid, O.	7,500

MATT PETROVICH

595 E. 140 St. — KE. 2641 — GL. 0422

Real Estate and Insurance Office

UNITED NATIONS FACTS

ALLIED ACTION!

BROUGHT TO BY BRITISH DESTROYERS AND HIS NORWEGIAN MAJESTY'S SHIP STORD, GERMANY'S FAMED POCKET-BATTLESHIP SCHARNHORST WAS CRIPPLED BY THE BRITISH BATTLESHIP DUKE OF YORK, SUNK BY THE CRUISER JAMAICA.

VETERAN VOLUNTEER!

68-YEAR-OLD LIONEL COHEN, ACTING WING COMMANDER OF THE R.A.F. RECEIVED THE DISTINGUISHED FLYING CROSS FOR "UNTIRING ENERGY AND COURAGE" AS A VOLUNTEER GUNNER AND OBSERVER ON 45 OPERATIONAL FLIGHTS WITH THE CON-TAL COMMAND. VETERAN OF THREE WARS, COHEN SAW ACTION AT 17, GAVE UP FARMING TO JOIN THE R.A.F. VOLUNTEER RESERVE AT THE OUTSET OF WORLD WAR!

PATHS TO PLOESTI!

ENGINEERS FROM NEW ZEALAND CONSTRUCTED THE RUNWAYS FOR THE AMERICAN LIBERATORS WHICH BOMBED THE PLOESTI OIL FIELDS.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

Konjska gre iz sobe in priveče čez nekaj časa za roko Zofijo, za njima pa vstopi Drmačič ter se postavi pri vratih in motri z očesom sedaj Uršulo, sedaj Zofijo, ki se je vsedla k materi ter je plaho gledala raztrganega pisarja.

"Vaša milost," se prikloni pisar, "blagovolite ste pozvati k sebi mene, nevrednega grešnika."

"Da," reče Uršula, "in veš kaj?"

"Vem," odgovori krmežljivo Simon, "zaradi gospoda Miliča."

"Miliča!" vzklikne Zofija in skoči na noge, a mati jo prime za roko in jo posadi zopet na stol.

"Kaj veš o njem?" vpraša Uršula.

"Ej, vse vem, a bilo bi boljše, da bi ne vedel ničesar," pobesi Drmačič glavo; "akoravno sem potepuh, imam vendar v sebi nekaj krščanskega srca. Milič je bil zaslužjen v Banjaluki."

"Živ?" zadrhti radostno Zofija.

"Kruti Turki," nadaljuje Simon, "so mučili ubogo krščansko ljudstvo, da se Bogu usmili. Milič, ta plemenita duša, je gledal vse to na svoje oči. Na njegov nasvet so se zarotili kristjani, da jih napadejo neko noč vsi skupaj. Milič pa da jih bo vodil. Prokleta izdaja!" vdaril pisar z nogo ob tla, dočim je izbulila Zofija v njega svoje oči in se stresla kakor šiba.

"Da," nadaljuje z jokavim glasom Simon, "izdal jih je eden izmed njihove srede, kristjane so zaslužili, a Miliču —"

"Kaj je?" skoči Zofija in stegne obe roki proti pisarju. "So odsekali glavo!" odvrne Simon mirno in pogleda deklico.

"Gorje!" zakriči obupno deklica in pade brez zavestna v naročje svoje sestre.

"Kdo ti je to povedal?" vpraša ostro Uršula.

"Siromašen frater, ki je pokopal ostanke vrlega junaka."

"Resnično?"

"Prisegam pri svojem odrešenju!" dvigne pisar tri prste. "Idi!" mahne Uršula z roko in pristopi k Zofiji, ki jo je bila Anka položila na posteljo.

"Za sedaj je dosti, mati," zašepče Anka, "bodite pri nji, nezavest ji bo minila," obrnivi se nato k pisarju, reče: "Pojdi za menoj, dala ti bom pismo, da ga neseš gospodu Alapiču v Vukovino."

Mali Simon Drmačič se vsede na vrhov štor ob Savi, da se pokrepča za pot v Vukovino. Na lahko izvleče iz žepa steklenico žganja in potegne parkrat iz nje. A s steklenico se mu izmuzne iz žepa tudi pismo ter pade na tla.

"Oho! Kmalu bi ga bil izgubil," zamrmra pisar. "Na, tu stoji!" in postavi pismo na kloboč, ki je ležal zraven njega v travi.

Drmačič je bil danes zelo zmeden, izpraznil je celo steklenico in pričel po svoji navadi filozofirati. Zakaj je Zofija zakričala, ko je slišala o Miličevi smrti? To je bil danes predmet Simonovega modrovanja. Gledajoč v zemljo, mu obstane pogled na pismo. Iz tega pisma bi se moglo izvedeti. Seže z roko po njem, a jo hitro umakne. Zamisli se. "Ej! Ali bi? Ali ne bi? Bi!" prične preštevati gumbce, razpečati hitro papir in prične čitati:

Egregie domine!

Da je Ambrož umrl, gotovo veste. Sedaj je lažje delati za ženinov Gabrijela Taha z mojo sestro, ki je že obveščana po Drmačiču o Miličevi smrti. Delajte Vi s svoje strani, in tudi Stepko bo delal. Tahi še dvomi. Povedati Vam moramo, da se kmetje okoli Susjeda silno vznemirjajo. To mi je nekega dne sporočil Stepko. Ne vznemirjate se preveč radi tega, nevolja bo gotovo minula, upor bomo lahko zadušili, a za nas je to dobro zato, ker se bo stari volk omehčal. Na podlagi tega dela, kakor najbolj znate. Ko pokopljemo Ambroža, pojde moja mati v Mokrice k Stepku, da bopodal od tam podkope proti Susjedu. Toliko v Vaše znanje s pozdravom in poklonom.

Vaša služabnica Anna Konjska iz Konjščine.

"Oho!" skoči pisar na noge, "Tahi in Uršula sklepata mir preko moje glave, in da tudi v bodoče sedi Tahi na Susjedu? Dobro, da vemo. Dal bom vkovati svoj tretji gumb v zlato. Ha! ha! ha!" se nasmeje, "tudi gospoda je torej lahko goljufiva? Bene! Sedaj se menjajo kašipoti."

Pisar dene pismo v nedrje, se prepelje preko Save — in ne gre v Vukovino.

XXVII.

Drugega binkoštnega dne leta 1572, se je razprostrla tiha noč nad pokrajino, v kateri se je čulo samo pljuskanje Save, nad katero je drhtela slaba mesečina. Tik vode je stal oddaljen od Zapršiča med gostim valovjem lesen, zapuščen mlin. Pred več leti so bili ubili tu vojaški begunci mlinarja. Od tistega časa je ostal prazen in ljudje so se ga ogibali od daleč. Prazna, odprta okna zevajo v noč in šumeč se igra voda okoli lesene razvaline. Slabi mesečni žarki prodirajo skozi grmovje in vejevje v razbita okna. A v njem se premikajo prikazni, v njem se sliši šepetanje in skoro bi človek mislil, da se tu shajajo nočni duhovi. En streljaj od mlina leži pod grmom na videz prevrnjen panj, a včasih se premakne in vidiš, da leži tu človek in da vzdigne včasih prsluškajoč glavo. A v mlinu ne šepetajo duhovi, ampak živi ljudje. V sredi sedli na mlin s k e m kamnu Matija Gubec. Bled je in upadel, lice ima mračno, toda mirno, oko mu žari s čudnim plamenom. Zraven njegajepi na tleh Elija Gregorič, podpirajoč glavo ob kolena. — Nem gleda predse. Pred Gubcem leži na trebuhu Gušetič ter se zlobno smeje.

Na prevaljenem sodu sedi divji, močan človek s podreznimi lasmi, Ivan Svrač iz Pušče, a zraven njega stoji suh, majhen, rjavkast mož šiljastega nosa, Matija Bistrič iz Trstenika ob Sotli. V kotu se naslanja ob zid suh, visok človek s kapo iz kunovine, Ivan Turkovič iz Zapršiča, a za Gubcem sloni plečat, rjavkast mož trdega obraza in živih oči, kmet Pasanec iz Stubice.

"Bratje!" izpregovori Matija Gubec mirno, "v tej tihi noči smo se zbrali kakor bratje in ljudje, da se pogovorimo. Vi vsi veste, kaj nas peče in boli, nas kmete Susjeda in Stubice. Osmo leto teče, odkar je Tahi izgnal s kruto roko in z goljufijastare gospodarje, osem krvavih let je že, odkar bivamo na tej trdi, nemili zemlji kakor križani mučeniki. Mučili smo se, a sad

našega trpljenja je ugrabil Tahi, znojili smo se, a znoj smo prelivali za Taha. On nam je pojel vse naše žito, ugrabil naše bore groše, našo živino, koval je za nas verige, ranil nas do krvi, razbijal naše glave, požgal hiše in pripravil vdove na beraško palico. Prišlo je nerodovito leto, mi smo morali hraniti njegovo živino, prišla je lakota, hraniti smo morali njegove pse. Šli smo pred sodišče a za kmeta ni pravice, šli smo pred bana, a ban ne drži obljube, šli smo dvakrat pred samo kraljevo svetlost, da mu razodemo svoje krvavo, ranjeno srce; rekli smo kralju, da smo rajši pod živim vragom, kakor pa pod Tatom. Kralj je poslal komisarja, poslal je mažarskega škofa, ta nas je izprašal pred enim mesecem, temu smo povedali vse naše solze in bridkosti. A kaj naredi škof? Našo tožbo izroči domači gospodi, gospodo, med katero je Tahi prvi. Gospod škof je poslal jagajeta k izpovedi k volku! In na vsakem zboru v Zagrebu je sklenila gospoda, naj nas preganja sodišče in obeša kakor razbojnika, naj nas izobči iz vsega krščanstva, da, gospoda je celo zapovedala, da moramo iti mi kmetje s Susjeda in Stubice gradit trdnjavo Ivanič, da moramo popustiti plug, ženo in otroke sedaj, ko nas je obiskovala nekoliko let toča, mraz, povodenj, lakota — sedaj, ko kliče zemlja po tako dolgem času naše žulje, da poberejo božji blagoslov. A to še ni vse! Prosto je rablju jemati žito, vino, živino, hišo, glavo — a nima pravice segati v naše srce, v naše poštenje, nima pravice kakor divja živina posiljevati naše žene, naša dekleta. To mu ne bo odpuščeno nikoli!" Gubec skoči na noge, lice mu zažari, a oči mu plamte s svetim ognjem.

"Nikoli!" se razvnamejo kmetje.

"Pojdite po vaseh," nadalju-

je Gubec, "in poslušajte jok osramočenih devic. Pokazali smo jih komisarju, a on se ni zmešnil zanje. Pogledite Jano, edino oporo slepega Jurka, znorela je. Ne, nočemo, da postanemo živina, da se meša v naš kmečki drob prokleta Tahova kri. Zemelja nam odrekla pokorščino, ne bo se je zaprlo, za nas ni pravice! Na noge torej bratje, z eno dušo, enim srcem, eno pestjo!"

"Na noge!" zagrmje kmetje.

"Prisegite, da razbijete krvniške verige!"

"Prisegamo!"

"Prisegite pri krvi Jezusovi, da boste pomagali drug drugemu kakor brat bratu, v sreči in v nesreči!"

"Prisegamo!"

(Dalje prihodnjik)

Kupujte vojne bonde!

Nazi Planes Burning

BRITAIN — This official U. S. A. A. F. photo, showing German planes burning on the ground after a low-level attack by fighters of the U. S. 8th Air Force, was made over an enemy air field in Europe. Gen. H. H. Arnold, commanding general of the U. S. Army Air Forces, in Chicago, said that this aerial pounding of enemy territory and planes constitutes an invasion "in the deadliest sense of the word" and is not a prelude as some people believe.

STARS IN SERVICE

LAWSON LITTLE
FIRST MAN EVER TO WIN BOTH THE U.S. AND BRITISH AMATEUR GOLF CROWNS FOR 2 SUCCESSIVE YEARS — HE ALSO WON THE U.S. OPEN ONCE!

LAWSON IN THE NAVY NOW HELPING UNCLE SAM WIN THE CHAMPIONSHIPS OF ALL THE OCEANS — HELP SPEED VICTORY BY BUYING WAR BONDS

U. S. Treasury Department

MIDNIGHT RAIDS on the ice box at an American Red Cross rest center in Australia, are a favorite sport with Lt. David L. Dickinson, Long Beach, Calif., and 2nd Lt. Nils Falk, Bay Shore, Long Island, aided here by Red Cross worker Marjorie Dowling of Pittsburgh.

Za delavce

Rough Grinders
Bench Grinders
Portable Grinders
Heat Treat pomočniki
Kovaški pomočniki

in za druga splošna tovarniška dela

Plača od ure in overtime

Zglasite se pri

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 St.

severno od St. Clair

Mali oglasi

Na tisoče Slovencev

se je poslužilo Asthma Nefirin zdravil za nadohu in dobili so olajšavo. To zdravilo dobite pri nas.

Mandel Drug
Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Društvo Ložka dolina

Odbor za leto 1944: Predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpredsednik Jernej Krašovec; tajnik Frank Baveq, 1097 E. 66 St., HE. 9183; zapisnikar in blagajnik John J. Leskovec, 13716 Darley Ave. nadzorni odbor: John Lokar, Charles Koman in John Mlakar.

Frank Pedder Auto Sales
Rabljene avte se kupuje in prodaja
11702 EUCLID AVE.
GA. 0322

VELIKO CENEJE
je če si sama naredite obleko iz bombažnega, rayon ali volnenega blaga, ki ga lahko po zelo zmerni ceni kupite v
Wolf's Bargain Store
6908 SUPERIOR AVE.

POHIŠTVO
za družabno sobo; mohair ali frizera; vsakovrstno pohištvo, moderno in perijodno; modroci, itd. Plačajte nekaj takoj, ostalo kadar želite.
LOUIS FURNITURE CO.
12914 Union Ave. Cleveland, Ohio

The Union Poultry Market
Živa in očistena perutnina
Prodajamo na debelo in drobno
Posebnost za ohlajene, zabave in restavracije
11709 UNION AVE.

AKO POTREBUJETE DOBRA
zdravila proti zapelki, poskusite naša.
98c; proti nadihu \$1.25; za želodec \$1.25 za revmatizem \$1.50.

Eclair Drug Co.
7600 ST. CLAIR AVE.

VAŠI ČEVLJI
bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

Vas selimo kamorkoli in odkoderkoli
Everett Kauffman
in

Sherman Moving & Storage
1707 Crawford Rd. CE. 4352

GOTOVINO PLAČAMO
za vaš rabljen avto,
ne glede na njegovo stanje in izdelka
AVENUE MOTOR SALES
7202 UNION AVE., Broadway 0680

Za delavce

MOŠKI

za polni ali delni čas
Visoka plača od ure

Joseph T. Ryerson & Son Inc.
5414 Hamilton Ave.

Mali oglasi

KUPEC

iz Californije, se tu nahaja. Plača izredno visoko ceno za vaš rabljen avto.
OHIO AUTO SALES
4307 Euclid Ave. EN. 0952—0953

Naprodaj

imamo sedem tednov stare pujske, ter mlado Jersey kravo s teletom. Kdor želi, naj pokliče IV. 2283.

V varstvo se sprejme

majhno dekletce. Za nadaljnje podrobnosti pokličite ENdicott 6048.

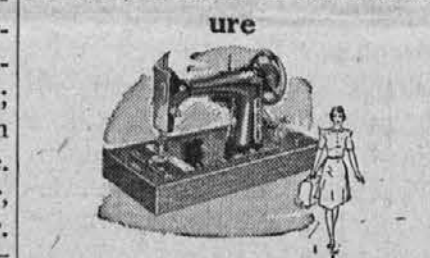
Hiša naprodaj

za dve družini, 4 sobe zgoraj in 4 sobe spodaj. Lastnik prodaja po zmerni ceni. Vpraša se na 621 E. 102 St.

LASTNIKI RADIJSKIH APARATOV — Prinesite vaše pokvarjene radio aparate k ekspertnim mehanikom. Popravimo vsakovrstne aparate za dom in avto. Delo jamčeno. Radio Service, 12705 Miles Ave., DI. 8333. Odprto 8.30 zj. do 5.30 zv.; ob torkih in četrkih do 9. zv.

POPRAVIMO

šivalne stroje, likalnike, pralilnike, čistilce in električne

Delo jamčeno. Pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Odprto od 9. zj. do 6. zv. Odprto v ponedeljek in četrtek do 9. zvečer

American Appliance Co.
8209 Superior Ave.
GA. 3268 — MU. 8015

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Zidano poslopje

moderno stanovanje za 2 družini in veliko trgovino. V prijazni okolici. Takoj se zahteva samo majhno vplačilo. Cena zmerana. Oglejte si jo na 2155 Broadway Rd.

NAZNANILO

Otvorili smo nanovo gostilno kjer vam postrežemo z pivom, vinom in mehikimi piščanci. Prodajamo pivo v zabojih. Odprto od 10. zj. do 10. zv.
Pearl Beverage Store
4211 PEARL RD.

WEENINK & SONS Established 1906
4077 East 82nd St. MICHIGAN 7035
INSULATION — SIDING

Takoj plačam

v gotovini najvišjo ceno za vaš rabljen avto. Pogovorim se z vami v slovensčini
United Motor Service
7200 BROADWAY

Buy a Bond and Build a BATTLESHIP

Za delavce

Lathe operatorji in vajenci
Inšpektorji

Plača od komada 52 ur tedensko
STROJNI OPERATORJI IN VAJENCI

PREKLADALCI

TEŽAKI

Plača od ure in od komada

OHIO PISTON

5340 Hamilton

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

polni čas

5:10 pop. do 1:40 zj.

Šest večerov v tednu

DOWNTOWN:

750 Huron Rd.

ali

700 Prospect Ave.

Plača \$31.20 tedensko

Če ste sedaj zaposlena pri prvem delu, se ne prigrasite.

Zahteva se izkaz državljanstva
EMPLOYMENT URAD ODPRTO

8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

700 Prospect Room 901

Mali oglasi

PLAČAMO

najvišjo ceno za vaš avto

Vedno lahko napravite kupčijo z

E. D. LATIMER CO.

7026 Euclid Ave. — 5310 St. Clair Ave. HE. 1150

POZOR! — Posetite

Fleet Beverage Store

na 6501 FLEET AVE.

V zalogi imamo fina vina, izborni pivo; več izdelkov. Naša kakovost in cene vam bodo ugajale. Odprto od 10. zj. do 8. zv.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

Proda se

'40 Mercury Club Coupe, v zelo dobrem stanju in z dobrimi takerjerji. Cena \$900. Tu se tudi prodaja Jersey kravo, staro 5 let.

Pokličite Frank Strumbel, Highland Rd., tel. Hillcrest 225 W 5.